

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 139071 18 КвЛз
Бања Лука, 04.05.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Обрена Бужанина, Горане Микеш, Даниеле Миловановић и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић у кривичном предмету против осуђеног Д.Ш., због кривичног дјела утаје из члана 235. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости окружног јавног тужиоца из Бање Луке, поднесеном против правноснажне пресуде Окружног суд у Бањој Луци број 71 0 К 139071 17 Кж 2 од 19.10.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 04.05.2018. године, донио је

П Р Е С У Д У

Уважава се захтјев за заштиту законитости окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, те се утврђује да је правоснажном пресудом Окружног суд у Бањој Луци број: 71 0 К 139071 17 Кж 2 од 19.10.2017. године, у корист осуђеног Д.Ш. учињена повреда Кривичног закона из члана 312. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске, у одредбама члана 229. став 5. Кривичног Законика Републике Српске, у вези са чланом 95. став 1. тачка 7. те у вези са чланом 96. став 8. истог закона.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 139071 15 К 3 од 22.06.2016. године, оптужени Д.Ш. оглашен је кривим због кривичног дјела утаје из члана 235. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 и 37/13, у даљем тексту КЗ РС) и осуђен на новчану казну у износу од 4.000,00 (четири хиљаде) КМ. Оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у паушалном износу од 300,00 КМ, а оштећени ИМД К. д.о.о. Б. је са имовинско-правним захтјевом упућен је на парнични поступак.

Поводом жалбе оптуженог Д.Ш., Окружни суд у Бањој Луци је пресудом број: 71 0 К 139071 17 Кж 2 од 19.10.2017. године, по службеној дужности преиначио пресуду Основног суда у Бањалуци, број 71 0 К 139071 15 К 3 од 22.06.2016. године у правној оцјени кривичног дјела, тако што су кривично правне радње описане у изреци те пресуде правно квалификоване као кривично дјело утаје из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 64/17, у даљем тексту: Кривични законик), те је на основу тог прописа и примјеном

чланова 95. став 1. тачка 7. и 96. став 8. истог закона, против оптуженог Д.Ш., на основу члана 297. тачка д) Закона о кривичном поступку Републике Српске, одбио оптужбу да је на начин чињенично описан у изреци првостепене пресуде починио кривично дјело утаје из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске. Одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећени ИМД К. д.о.о. Б. је са имовинско-правним захтјевом упућен на парнични поступак.

Против цитиране правоснажне пресуде Окружног суда у Бањој Луци окружни тужилац у Бањој Луци је поднио захтјев за заштиту законитости због повреде Кривичног закона почињене у жалбеном поступку, с приједлогом да овај суд преиначи другостепену пресуду у дијелу који се односи на правну квалификацију и оптуженог огласи кривим за кривично дјело утаје из члана 235. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС или кривично дјело утаје из члана 235. став 5. у вези са ставом 4. КЗ РС.

Одговор на захтјев за заштиту законитости поднио је бранилац осуђеног, адвокат В.Р. из Б., те предложио да се захтјев као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд је у смислу одредби члана 354. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12 и 91/17, у даљем тексту: ЗКП РС) испитао правоснажну пресуду с аспекта оних повреда закона на које се позива подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредби члана 350. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само због повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, учињену у првостепеном или жалбеном поступку, а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају као основ побијања правоснажне другостепене пресуде Захтјев означава повреду Кривичног закона учињену у жалбеном поступку, те образлаже да се та повреда огледа у томе што је другостепени суд у сједници другостепеног вијећа (дакле, без одржавања претреса пред тим судом) измјенио правну квалификацију дјела доводећи тиме до несклада између те правне квалификације и чињеничног описа дјела у изреци пресуде. При томе се прецизира да је другостепени суд у чињенични опис дјела изреке своје пресуде унио диспозитив оптужнице измјењене на главном претресу у поновљеном поступку, по којој вриједност утајене ствари износи око 76.050,00 КМ, па је радње оптуженог правно квалификовао као кривично дјело утаје из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног Законика и поред тога што вриједност утајене ствари прелази износ од 50.000 КМ (што представља квалификаторну околност за тежи облик кривичног дјела утаје прописаног у ставу 4. цитиране законске одредбе). На описани начин другостепени суд је према тврдњи Захтјева починио повреду Кривичног закона из члана 350. став 2. тачка б) ЗКП РС.

Захтјев за заштиту законитости је основан.

Наиме, према стању списка предмета, цитираном пресудом Основног суда у Бањалуци оптужени је, на темељу измјењене оптужнице на поновљеном главном претресу, оглашен кривим за квалификовани облик кривичног дјела утаје из члана 235. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС (које по диспозицији и кривичној санкцији у потпуности кореспондира са овим обликом кривичног дјела из члана 229. став 4. Кривичног законика) и осуђен на новчану казну у износу од 4.000,00 (четири хиљаде) КМ. Побујаном пресудом, донесеној у сједници вијећа, на темељу истог чињеничног описа, другостепени суд је по службеној дужности радње оптуженог правно квалификовао као привилеговани облик кривичног дјела утаје из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика и слиједом такве квалификације утврдио да је, с обзиром на запреијену казну за то дјело, наступила апсолутна застарјелост кривичног гоњења у смислу одредбе члана 96. став 8. Кривичног законика, те на основу одредби члана 297. тачка д) ЗКП РС донио пресуду којом се одбија оптужба против оптуженог да је починио кривично дјело утаје из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика.

Из диспозиције кривичног дјела утаје из члана 229. Кривичног законика произлази да се радња извршења дјела огледа у присвајању туђе покретне ствари која се налази код извршиоца, да се дјело може појавити у неколико облика и то основног облика прописаног у ставу 1. који се манифестује у утаји повјерене ствари, три тежа (квалификована) и два лакша (привилегована) облика. Квалификаторна околност за тежи облик дјела у ставу 3. истог члана се огледа у томе да се као извршилац дјела појављује старалац, а у ставу 4. је квалификаторна околност одређена посебним значајем ствари (историјски, научни или културни) и вриједношћу утајене ствари која не прелази износ од 10.000 КМ (први облик) и вриједношћу утајене ствари која не прелази износ од 50.000 КМ (други облик). Лакши облик дјела прописан у ставу 2. постоји када износ утајене ствари прелази износ од 300 КМ, а код лакшег облика из ставу 5. привилегована околност огледа у томе да се као предмет утаје појављује нађена ствар или ствар до које се случајно дошло.

Дакле, према основу по коме се утајена ствар налази код починиоца дјела разликује се утаја повјерене ствари и утаја нађене ствари или ствари до које се случајно дошло, а према чињеничном опису дјела у изреци побујане пресуде у конкретном случају као предмет утаје појављује повјерена ствар вриједности око 76.050 КМ, што одражава елементе бића тежег облика кривичног дјела утаје из члана 229. став 4. Кривичног законика (за које дјело је оптужени оглашен кривим првостепеном пресудом). Побујаном другостепеном пресудом, донесеном у сједници вијећа, радње оптуженог са таквим чињеничним описом су правно квалификоване као лакши облик дјела из члана 229. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика (гдје је предмет утаје нађена ствар или ствар до које се случајно дошло), а слиједом такве правне квалификације дјела утврдио да је наступила апсолутна застарјелост кривичног гоњења оптуженог за наведени облик кривичног дјела утаје. На тај начин другостепени суд је у корист оптуженог починио повреду Кривичног закона из члана 312. тачка г) ЗКП РС, јер је у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе примјењен закон који се није могао примјенити и то у сегменту правне квалификације дјела у изреци побујане пресуде, те слиједом тог и у одредбама о застарјелости кривичног гоњења за то дјело, а наведена повреда Кривичног закона у корист оптуженог је у коначници резултирала доношењем пресуде којом је, услед застарјелости кривичног гоњења, одбијена оптужба против оптуженог да је починио кривично дјело које је предмет оптужбе.

Основано се Захтјевом тврди да је погрешно правно схватање другостепеног суда по коме према одредбама члана 290. ЗКП РС јавни тужилац није могао измјенити оптужницу на поновљеном главном претресу прије него што се изведу сви докази који указују да се измјенило чињенично стање у односу на ранију оптужницу. По мишљењу овог суда, тужилац може измјенити оптужницу без обзира што таквој процесној радњи није претходила измјена садржаја изведених доказа или провођење нових доказа који би указивали на потребу за том процесном радњом, јер је за измјену оптужнице довољна и субјективна оцјена до тада изведених доказа на главном претресу до које је тужилац дошао. Тиме је првостепени суд правилно поступио када је на главном претресу у поновном поступку одржаном након укидања раније пресуде дана 29.02.2016. године дозволио измјену оптужнице.

Из наведених разлога овај суд је уважио као основан Захтјев окружног јавног тужиоца, те одлучио као у изреци пресуде у смислу одредбе члана 356. став 2. ЗКП РС, тако што је утврдио да је учињена повреда Кривичног закона у корист осуђеног, не дирајући у при томе правоснажну пресуду, тако да иста остаје неизмјењена.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић